

Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun asiakasmaksut

Aluevaltuusto 18.12.2023

Arja Heikkinen, hankinta- ja valvontajohtaja

Sanna Tölli, asiantuntija

Miia Kekarainen, hankintapäällikkö

Vammaispalvelulain mukainen kuljetuspalvelu

- Vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun myöntämisen perusteet on valmisteltu vammaispalvelulain (380/1987) mukaisesti. Uusi vammaispalvelulaki (675/2023) tulee voimaan 1.1.2025 ja myöntämisen perusteet tulee päivittää uuden lain mukaiseksi.
- Myöntämisen perusteet on esitelty vammaisneuvostolle 30.8.2023, vammaisneuvoston työvaliokunta on antanut lausunnon myöntämisenperusteista ja asiakasmaksuista 19.9.2023
- Tulevaisuuslautakunta on hyväksynyt vammaispalvelulain mukaisen kuljetuspalvelun myöntämisen perusteet päätöksellään 18.10.2023 § 102.
- Vaikeavammaisen henkilön kuljetuspalvelua voidaan myöntää jokapäiväiseen elämään kuuluviin matkoihin, joita ovat:
 1. asiointimatkat,
 2. virkistysmatkat,
 3. yhteiskunnalliseen osallistumiseen liittyvät matkat,
 4. työmatkat ja
 5. opiskelumatkat
- Vaikeavammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus kuljetuspalveluun, jos hän täyttää laissa mainitut edellytykset.
- Vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua ei järjestetä henkilölle, joka on oikeutettu kuljetuksiin tai niiden kustannusten korvaamiseen muun lain nojalla. Tällaisia matkoja ovat mm. lääkäri-, terveyskeskus-, sairaala-, laboratorio- ja kuntoutusmatkat, koska näihin haetaan korvaus Kelalta tai vakuutusyhtiöltä. Vammaispalvelulaki on siis toissijainen laki muun lainsäädännön nojalla järjestettäviin palveluihin nähden.

Kuljetuspalvelun myöntämisen perusteet 1/2

- Vammaispalvelulain perusteella myönnetään kuljetuspalvelua vaikeavammaiselle henkilölle.
 - Vaikeavammaisena henkilönä pidetään henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.
- Vammaispalvelulaki ja -asetus eivät sisällä vamma- ja sairausluetteloja, eikä niissä ole hakijan ikää koskevia säännöksiä.
 - Pelkästään ikääntymisestä johtuvat toimintakyvyn rajoitteet ja liikkumisen vaikeudet eivät ole vaikeavammaisuutta.
- Vaikeavammaisuus voi olla fyysisistä tai psyykkisistä syistä johtuvaa.
- Hakijan todellinen kyky liikkua vaikuttaa ratkaisevasti kuljetuspalvelun myöntämiseen.

Myöntämisen perusteet 2/2

- Vamman tai sairauden tulee olla pitkäaikainen.
 - Pitkäaikaiseksi vammaksi tai sairaudeksi katsotaan yleensä vähintään vuoden kestävä tila.
- Sairaudesta toipumisen ajaksi tai kuntoutusvaiheeseen ei yleensä myönnetä vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua.
 - Toipumisen ja kuntoutusvaiheen kuljetuspalvelun tarve voidaan arvioida tarvittaessa sosiaalihoitolaikun mukaisen liikkumisen tuen myöntämisen perusteiden mukaisesti.
- Vammaispalveluin mukaisten kuljetuspalvelujen myöntämiseen ei vaikuta hakijan tulot tai varallisuus.

Asiakasmaksut

- Kuljetuspalvelun asiakasmaksusta säädetään asiakasmaksuasetuksen 6 §:ssä.
- Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 8 §:n 2 momentissa tarkoitetuista vaikeavammaisille järjestettävistä kuljetuspalveluista voidaan periä enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaava maksu tai muu siihen verrattavissa oleva kohtuullinen maksu.
- Asiakasmaksulain 2 a §:ää, jossa todetaan, että hyvinvointialueen on annettava asiakkaalle maksua koskevaa päätöstä vastaava lasku.
- Kuljetuspalvelun asiakasmaksu määräytyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) määrittämän arvolipun mukaisesti (liite 1, dia 6).
- Asiakasmaksuun on mahdollisuus hakea asiakasmaksulain 11 §:n ja Pohteen soveltamisohjeen perusteella asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä erillisellä hakemuksella, jos asiakasmaksu vaarantaa asiakkaan toimeentulon edellytyksiä tai elatusvelvollisuuden toteutumista.

Asiakasmaksut

Asiakasmaksut tulevat uusien asiakkaiden osalta voimaan 1.1.2024 ja palvelun piirissä olevien asiakkaiden osalta 1.2.2024 alkaen.

Kilometri	Arvolippu aikuinen	Arvolippu lapsi 4 - 16 vuotta
6	2,70	2,00
9	2,80	2,10
12	3,10	2,30
16	3,70	2,80
20	4,10	3,10
25	4,80	3,60
30	5,30	4,00
35	5,70	4,40
40	6,40	4,80
45	6,90	5,20
50	7,50	5,60
60	8,20	6,20
70	8,80	6,60
80	9,20	6,90
90	9,80	7,30
100	10,40	7,90
110	11,20	8,40
120	11,90	8,90
130	12,50	9,50
140	13,30	10,00
150	13,90	10,40
160	14,60	10,90
170	15,20	11,40
180	15,90	12,00
190	16,80	12,60
200	17,50	13,20
220	18,40	13,80
240	19,10	14,30
260	20,00	15,00
280	21,90	16,50
300	23,90	17,90
325	25,90	19,40
350	27,90	20,90
375	29,80	22,40
400	31,90	23,90

Esitetään aluevaltuustolle päätettäväksi asiakasmaksut seuraavasti

- Kuljetuspalvelun asiakasmaksu määräytyy Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella Pohjois-Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) määrittämän arvolipun mukaisesti (liite 1, dia 6).
- Työ- ja opiskelumatkoista peritään puolet aikuisen arvolipun hinnasta (liite 1, dia 6).
- Laajennetun oppivelvollisuuden piirissä olevien opiskelumatkoista ei peritä asiakasmaksua.
- Perusopetuksen jälkeiseen opiskeluun myönnettävistä opiskelumatkoista peritään asiakasmaksua enimmillään Kelan opiskelijoilta kuukausittain perimää omavastuuosuutta vastaava määrä. Maksuttomaan koulutukseen oikeutetut opiskelijat saavat kuitenkin koulumatkan maksuttomana, mikäli koulutus on maksutonta. Kaikki koulutukset eivät kuitenkaan ole maksuttomia, vaikka opiskelija täyttäisi ehdot.
- Saattajana toimivalta henkilöltä ei peritä asiakasmaksua.
- Yhteiskuljetuksessa asiakasmaksu peritään kaikilta asiakkailta ja yhdeltä asiakkaalta vähennetään kuljetuspalvelun matka.
- Seuraavilta asiakkailta ei peritä asiakasmaksua kuljetuspalvelusta, joilla on rintamapalvelus-, rintamasotilas-, rintama- tai miinanraivaajatunnus. Asiakasmaksua ei peritä partisaanien uhreilta eikä sotaleskiltä vuosien 1939–1945 sotien johdosta.
- Kuljetuspalvelun asiakasmaksut laskutetaan asiakkailta kuukausittain jälkikäteen toteutuneiden matkojen mukaisesti.